

Welzijnsbezoek 2019

Inhoud

1. Conclusies
2. Wonen en woonomgeving
3. Gezondheid en zorg
4. Sociale contacten en netwerk
5. Actief zijn
6. Mobiliteit
7. Levensonderhoud
8. Leefstijl
9. Verwachte veranderingen
10. Terugblik op de Welzijnsbezoeken

MEE Drechtsteden voerde –evenals voorgaande jaren– in 2019 binnen de gemeente Dordrecht welzijnsbezoeken uit onder ouderen van 75, 80, 85 en 90 jaar. Tijdens dit bezoek voeren vrijwilligers en stagiairs signalerende gesprekken met ouderen waarin ze de zelfredzaamheid (eigen kracht) en de leefsituatie van deze doelgroep langslopen aan de hand van zes onderwerpen: wonen en woonomgeving, gezondheid en zorg, sociale contacten/netwerk, actief zijn, mobiliteit en levensonderhoud. Het Onderzoekcentrum Drechtsteden heeft voor MEE Drechtsteden dit verslag gemaakt gebaseerd op de welzijnsbezoeken bij ouderen.

Het welzijnsbezoek is een preventief instrument met als doel het bevorderen en versterken van de eigen kracht van ouderen in Dordrecht. De vragenlijst heeft een signaleringsfunctie. De vragen brengen een gesprek op gang, dat signalen oplevert over de zelfredzaamheid of de ondersteuningsbehoefte (kwetsbaarheid of eenzaamheid) van de oudere. Anderzijds zijn er vragen om voor de ouderen als groep de leefsituatie te kunnen monitoren. In dit onderzoek maken we een onderscheid voor 75 jarigen, 80 jarigen, 85 jarigen en 90 jarigen en drie deelgebieden van Dordrecht (centrum, west en oost). Dit verslag is gebaseerd op 307 van de 310 afgelegde welzijnsbezoeken.

1 Conclusies

Eigen kracht

Zo'n 30% van ouderen die deelnamen aan het Welzijnsbezoek zijn op geen van de zes benoemde aspecten kwetsbaar.¹ Ze hebben weinig belemmering door beperking/ziekte, kunnen omgaan met onverwachte problemen, zijn financieel zelfredzaam, weten de weg te vinden naar instanties en begrijpen brieven en kunnen formulieren invullen. Ongeveer een vergelijkbare groep participeert actief: neemt zelf initiatief bij tijdsbesteding (72%), doet aan vrijwilligerswerk (17%) of verleent mantelzorg (13%). Onder de 75 en 80 jarigen ligt dit aandeel zo'n 4 procentpunten hoger. De 85 jarigen geven minder mantelzorg dan 75 jarigen en 90 jarigen geven geen mantelzorg.

De aandachtspunten voor het welzijnsbezoek in 2019 waren:

- het signaleren van eenzaamheid;
- oplettendheid voor LHBT-ouderen (Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel en Transgender);
- het stimuleren van vrijwilligerswerk door ouderen (zoals 75-jarigen);
- het stimuleren van onderlinge initiatieven zoals telefooncirkels of gezamenlijk vervoer voor bijvoorbeeld uitstapjes;
- bekendheid Financieel hulphuis;
- de follow up van het welzijnsbezoek, zoals doorverwijzing naar formulieren-

Kwetsbaarheid

70% van de ouderen die deelnamen aan het Welzijnsbezoek zijn op één of meer van de zes aspecten in het psychisch, het lichamenlijk en/of sociaal domein kwetsbaar. Hiervan is 18% op twee of meer aspecten kwetsbaar. Hun draagkracht, is niet toereikend voor de draaglast. Voldoende zorg- en ondersteuningsvoorzieningen kunnen deze kwetsbaarheid compenseren. Met het Welzijnsbezoek is aan deze groep op maat informatie gegeven of kon doorverwezen worden naar de benodigde ondersteuning. Onder 80 jarigen is de kwetsbaarheid het hoogst. Van hen is 22% op twee of meer aspecten kwetsbaar.

Informatiebehoefte

Indien gewenst wordt bij het Welzijnsbezoek een "sociale kaart" achtergelaten (307x). Hierin staan de belangrijkste telefoonnummers. Daarnaast is informatie verstrekt over:

- Sociale wijkteam/ouderenadviseurs (27x);
- Wijkcentra (22x);
- Personenalarmering (18x);
- Bijzondere bijstand, kwijtscheldingen, huur/zorgtoeslag (17x);
- Maaltijdvoorziening (15x);
- Financieel hulphuis (12x)
- Vrijwilligerswerk (8x);
- Mantelzorgwaardering (7x);
- Wmo, huishoudelijke hulp (7x);
- Drechthopper/Valys/vervoer 65+ (7x);
- Buurtwerk/buurtondersteuning (7x);
- Wereldkeuken (6x);
- Overig (11x).

In tabel 1 hebben we de situatie van de bezochte ouderen vanaf 2013 vergeleken met het jaar daarvoor. In vergelijking met 2018 vinden meer ouderen dat voorzieningen dichtbij zijn.

Tabel 1 Vergelijking 2013-2019 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
wonen							
woning is niet voldoende aangepast	21	21	↓15	15	↑20	25	26
voorzieningen zijn niet dichtbij	19	21	20	22	25	26	↓18
woon alleen, heb weinig steun	9	11	11	10	13	14	11
gezondheid							
belemmerd in gezondheid bij verplaatsen buitenshuis	26	23	25	↓18	18	15	18
belemmerd in gezondheid bij persoonlijke verzorging	19	21	16	13	11	9	9
kan niet zonder hulp		4	4	5	4	6	3
meer hulp nodig		4	2	6	6	7	3
contacten							
onvoldoende contact	5	↑10	9	8	7	10	6
krijgt mantelzorg (volgens eigen opgave)	11	13	10	14	14	17	19
actief zijn							
voelt zich afhankelijk*	5	6	6	5	6	↓1	3
mobiliteit							
gebruik OV 4x of vaker	8	5	3	5	4	8	4
levensonderhoud							
moet spaargeld uitgeven	8	7	9	11	↓6	5	5
heeft thuis geen internet	39	37	↓28	29	32	↓23	24
kan geen e-mail versturen	48	46	45	46	↑53	↓42	46

↑ = significante toename t.o.v. vorige meting

↓ = significante afname t.o.v. vorige meting

* in 2018 zijn de antwoordmogelijkheden iets aangepast, hetgeen deze daling verklaart

Overige aandachtspunten

In 2019 is opvallend vaak aangegeven:

- Veel bewoners willen weten wat er met de enquêtes gedaan wordt. Wat doet de gemeente met de uitslag? Een aantal mensen willen het verslag van OCD ontvangen. Mee Drechtsteden stuurt de samenvatting naar hen op.
- Ouderen vinden het vervelend dat oorspronkelijke 50+ woningen voor iedereen toegankelijk zijn geworden. Het verloop van de huurders is toegenomen en hierdoor wordt het steeds lastiger om contacten te leggen.
- Veel ouderen hebben wel een computer in huis, maar komen niet verder dan spelletjes spelen. Van de toenemende digitalisering verontrust hen. Er wordt aangegeven dat men bang is om fouten te maken en hierdoor mogelijk in de problemen te raken.
- Veel bewoners moeten i.v.m. hun leeftijd hun rijbewijs verlengen. Door het langdurig proces van het aanvragen van een verlenging van het rijbewijs ervaren ze veel problemen. Dit maakt de ouderen onrustig, omdat ze afhankelijk zijn van de auto.

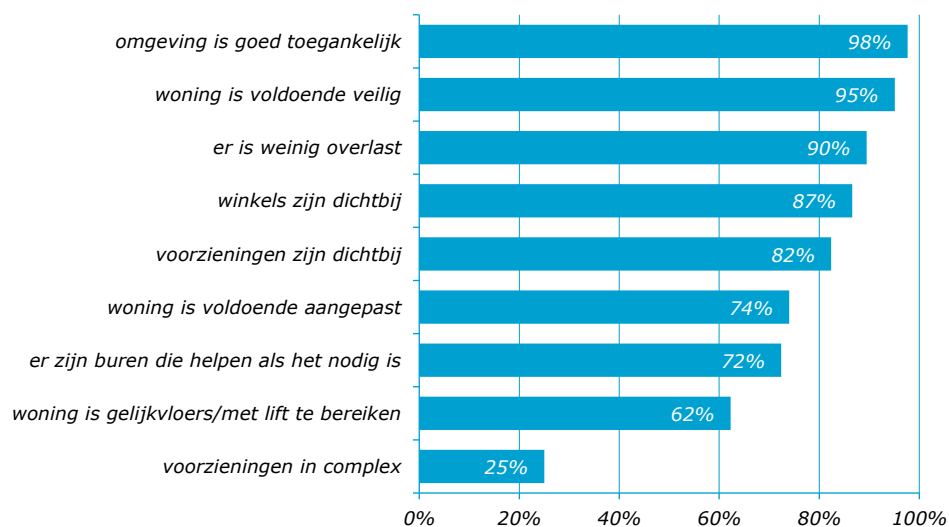
2 Wonen en woonomgeving

Bijna iedereen beschikt over een woning waarvan de woonomgeving voldoende toegankelijk is. Wanneer de woning niet voldoet zou die aangepast moeten worden op: traplift (15x) en badkamer (13x genoemd).

Een klein deel van de senioren denkt serieus aan verhuizen en staat ingeschreven bij Woonkeus² voor een andere woning: 12%.

Van de 75- jarigen woont de helft samen en heeft voldoende steun, van de 90 jarigen woont driekwart alleen, waarvan 69% met voldoende steun.

Figuur 1 In hoeverre is de huidige woning geschikt

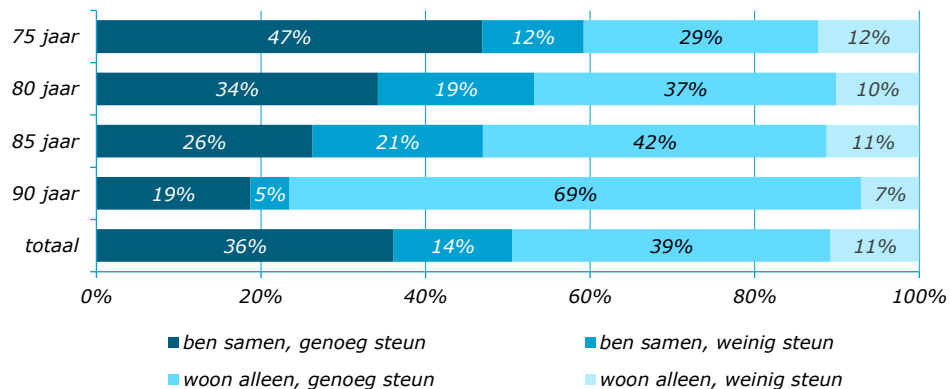

Toelichting: Meer 75-jarigen en minder 90 jarigen hebben een woning zonder lift. Meer 90 jarigen en minder 80 jarigen vinden de voorzieningen in het complex geschikt.

Ouderen uit centrum hebben vaker een woning zonder lift, vinden hun woning vaker dan gemiddeld onvoldoende veilig, ervaren overlast en vinden de winkels en voorzieningen niet dichtbij.

² Woonkeus is de samenwerking van corporaties die woningzoekenden in de Drechtsteden ondersteunt bij het vinden van een geschikte (sociale) huurwoning.

Figuur 2 Woonsituatie: samen of alleen en voldoende of onvoldoende steun

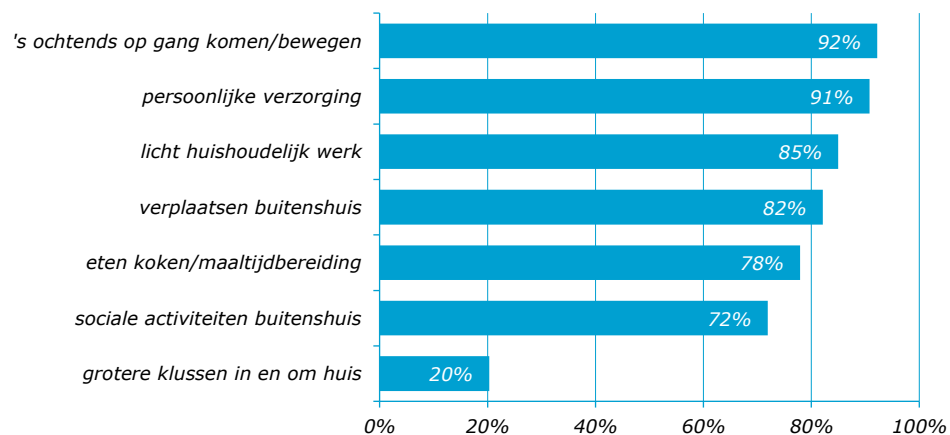

Toelichting: Meer 75 jarigen zijn samen en hebben voldoende steun. Significant meer 90 jarigen wonen alleen en hebben voldoende steun. Significant meer ouderen uit centrum wonen samen maar hebben onvoldoende steun.

3 Gezondheid en zorg

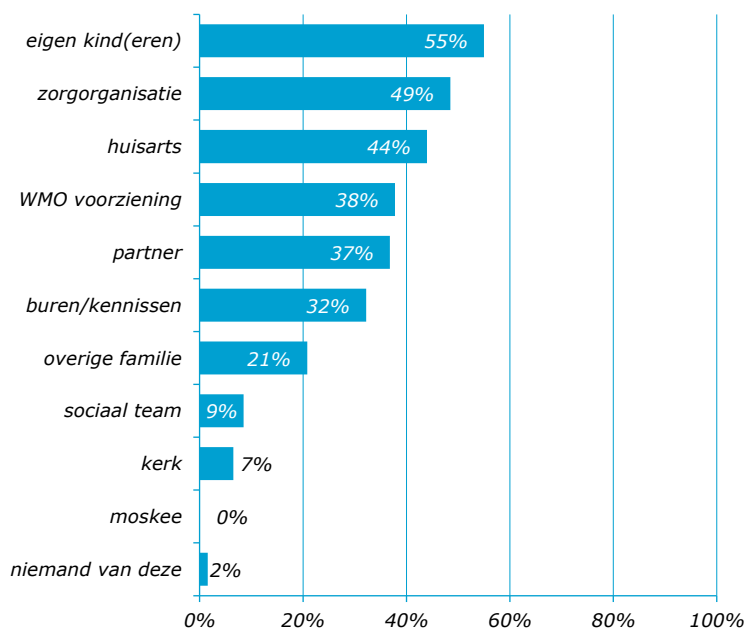
Zes van de tien ouderen kwalificeert de eigen gezondheid als (zeer) goed. De belangrijkste belemmering bij gezondheid treedt op bij de grotere klussen in en om huis. Dat geldt voor acht op de tien senioren. Ruim de helft van de senioren kan een beroep doen op de eigen kinderen bij ziekte of tegenslag. Ook de zorgorganisaties (49%) zijn belangrijk bij ziekte of tegenslag. Drie kwart van de 75 jarigen, zes op de tien 80 jarigen en de helft van de 85 jarigen kunnen zich nog zonder hulp redden, bij de 90 jarigen is dat een derde.

Figuur 3 Ervaart door gezondheid geen belemmeringen bij:

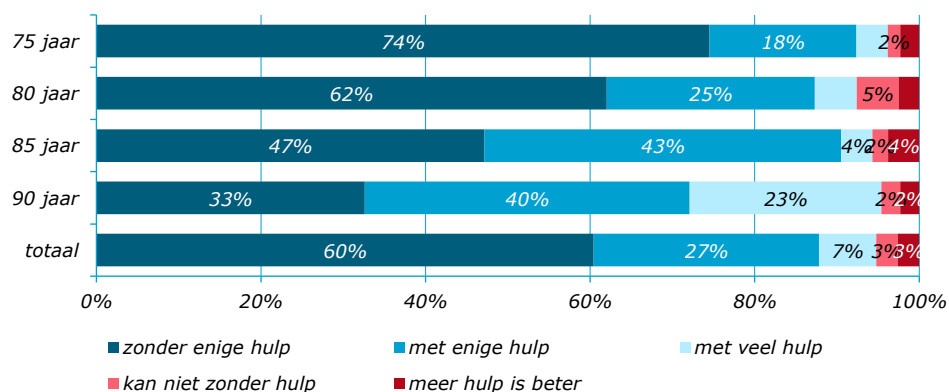
Toelichting: Meer 90 jarigen hebben moeite met de persoonlijke verzorging, met boodschappen doen, met uitstapjes maken. Significant meer 75 jarigen en ouderen in centrum kunnen klussen in en om huis doen.

Figuur 4 Kan bij ziekte/tegenslag een beroep doen op:

Toelichting: Minder 90 jarigen kunnen een beroep doen op hun partner. Significant minder ouderen uit west vragen hulp aan burens en kennissen. In centrum doet men vaker een beroep op het sociaal team en de huisarts. In west en oost doet men minder vaak een beroep op de huisarts.

Figuur 5 Kan met of zonder hulp voor zichzelf zorgen

Toelichting: Significant meer 90 jarigen (23%) kunnen alleen met veel hulp voor zichzelf zorgen; significant meer 85 jarigen kunnen met enige hulp voor zichzelf zorgen.

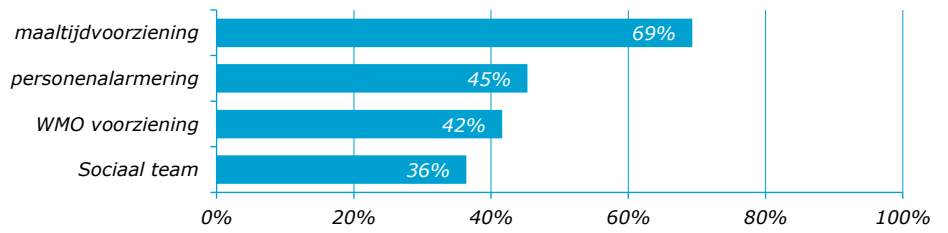
4 Sociale contacten en netwerk

Zeven op de tien senioren zijn bekend met de maaltijdvoorziening en 45% met de personalarmering. Het Sociaal team is in vergelijking met vorig jaar (49%) weer iets minder bekend geworden: 36%. De bekendheid is het grootst in het centrum: 57% van de senioren kennen daar het Sociaal team, tegenover 22% in oost. Van de WMO (31%) en de personalarmering (29%) werd het meest gebruik gemaakt. De gegeven informatie ging het meest over het Sociaal team (63%), vooral senioren in west en oost vroegen daarom.

Negen op de tien ouderen zijn tevreden over de contacten in de omgeving: met professionals, met burens en kennissen, met kinderen, familie en vrijwilligers. Acht op de tien geven aan dat er mensen zijn bij wie ze terecht kunnen en dat ze voldoende gelijkgestemde mensen om zich heen te hebben met wie ze goed kunnen praten. Eén op de tien vindt dit onvoldoende.

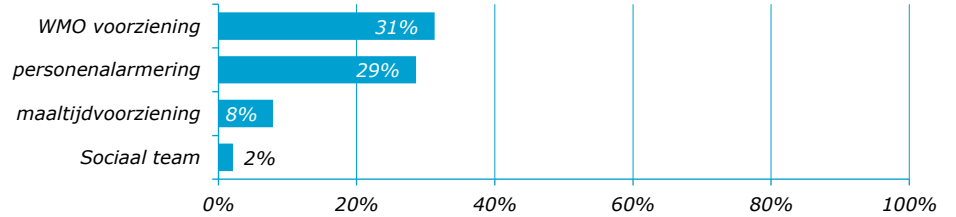
Zeven op de tien senioren hebben zich afgelopen jaar niet eenzaam gevoeld. 8% van de senioren voelt zich wel eens eenzaam, waarvan 3% heel vaak. Van deze senioren heeft een derde de behoefte iets aan die eenzaamheid te doen en wil dat vooral met eigen initiatieven doen (24%).

Figuur 6a Voorzieningen - bekendheid

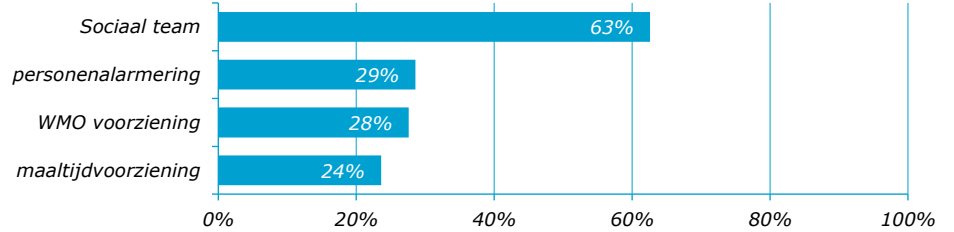
Toelichting: Meer ouderen uit centrum kennen het Sociaal team, in oost is het minder bekend.

Figuur 6b Voorzieningen – maakt er gebruik van

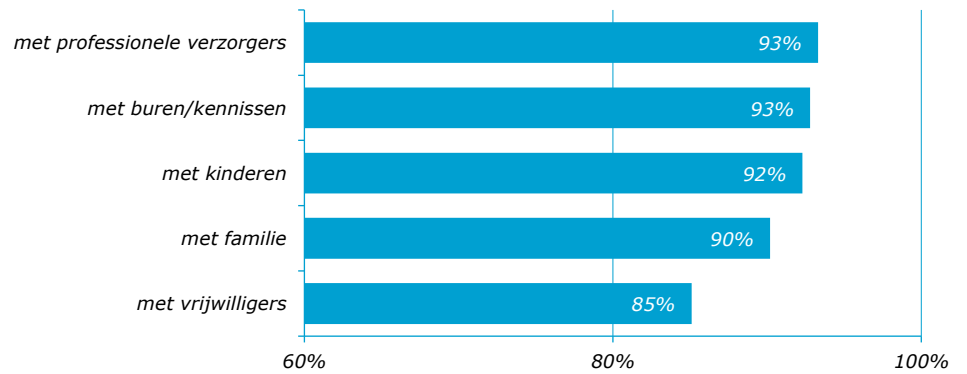
Toelichting: Significant meer 90 jarigen gebruik van WMO- en maaltijdvoorziening, en personenalarmering. Meer ouderen uit centrum maken gebruik van het Sociaal team

Figuur 6c Voorzieningen - informatie gegeven

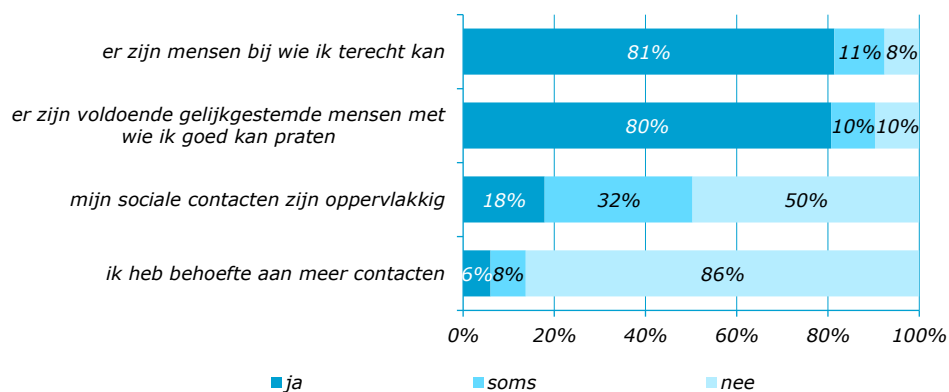
Toelichting: Meer 80 jarigen wilden informatie over personenalarmering. Minder ouderen uit centrum wilden informatie over het Sociaal team en de WMO voorziening.

Figuur 8a Tevreden over contacten in de omgeving

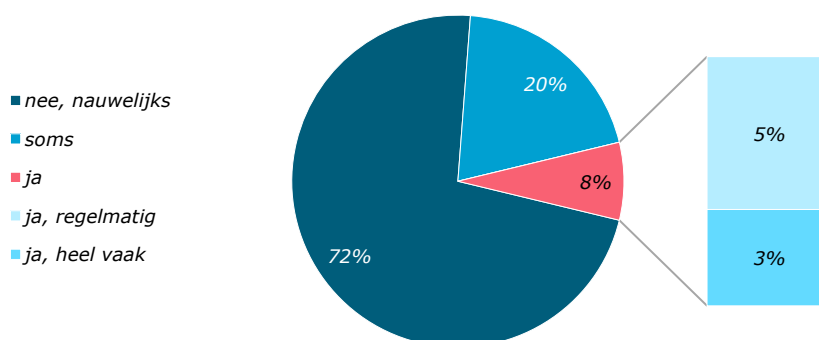
Toelichting: Meer 80 jarigen zijn niet tevreden over de contacten met burens en kennissen.

Figuur 8b Tevreden over contacten met anderen

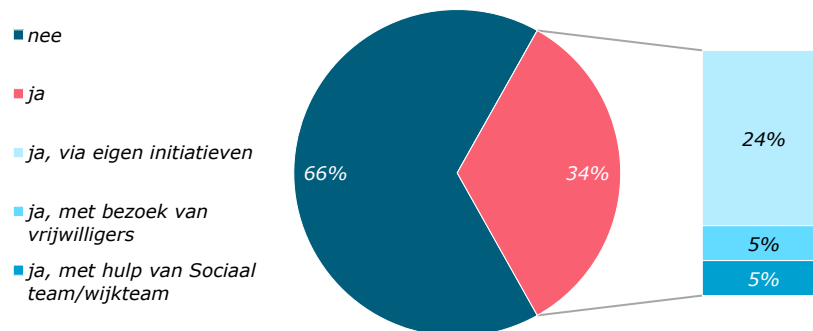

Toelichting: Meer ouderen uit centrum dan gemiddeld hebben niet iemand bij wie ze terecht kunnen en hebben oppervlakkige sociale contacten.

Figuur 9 Eenzaam gevoeld

Figuur 10 Behoeft iets aan eenzaamheid te doen

5 Actief zijn

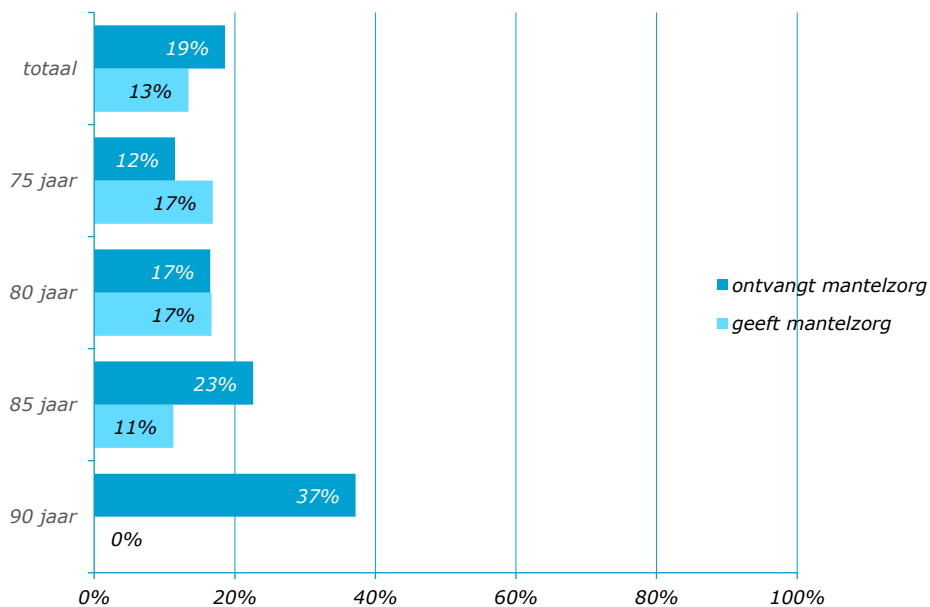
Twee van de tien ouderen ontvangen mantelzorg en 13% geeft mantelzorg. Zes van de tien vinden de combinatie van mantelzorg en dagelijkse activiteiten goed te doen. Zeven van de tien ouderen zijn bekend met het Alzheimer Café en de Dementieconsulent; zes op de tien ook met Respijtzorg en Mantelzorgwaardering.

Van de Mantelzorgwaardering maken vier op de tien gebruik; een derde maakt gebruik van de Dementieconsult en het Alzheimer Café en 30% van de Dag van de Mantelzorg en de Mantelzorgsalons.

Van de Dienstencheque, de persoonlijke ondersteuning door MEE, de Helpende handen, de Regmaatjes en Wehelpen.nl wordt door deze mantelzorggevers geen gebruik gemaakt. Dat zien we ook aan de informatie die is meegegeven over deze laatste diensten.

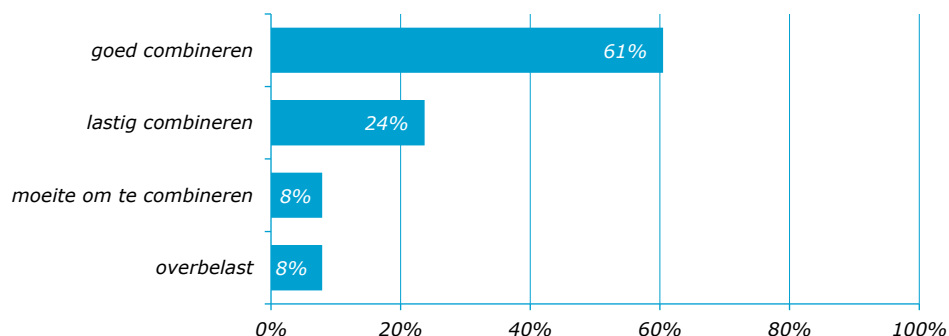
Twee op de tien ouderen doen zelf aan vrijwilligerswerk. Daarvan verwacht een klein deel (meer) aan vrijwilligerswerk te gaan doen: 5%.

Figuur 11 Mantelzorg

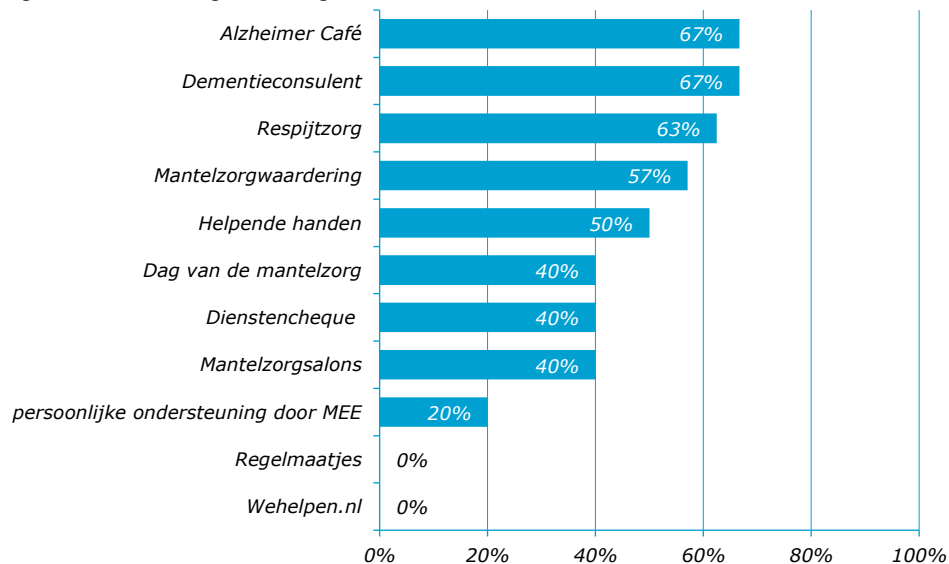
Toelichting: Significant meer 90 jarigen ontvangen mantelzorg en minder dan gemiddeld geven ze mantelzorg. Ouderen in west ontvangen significant meer mantelzorg en in centrum geeft men meer mantelzorg.

Figuur 12 Combineren mantelzorg met dagelijkse activiteiten

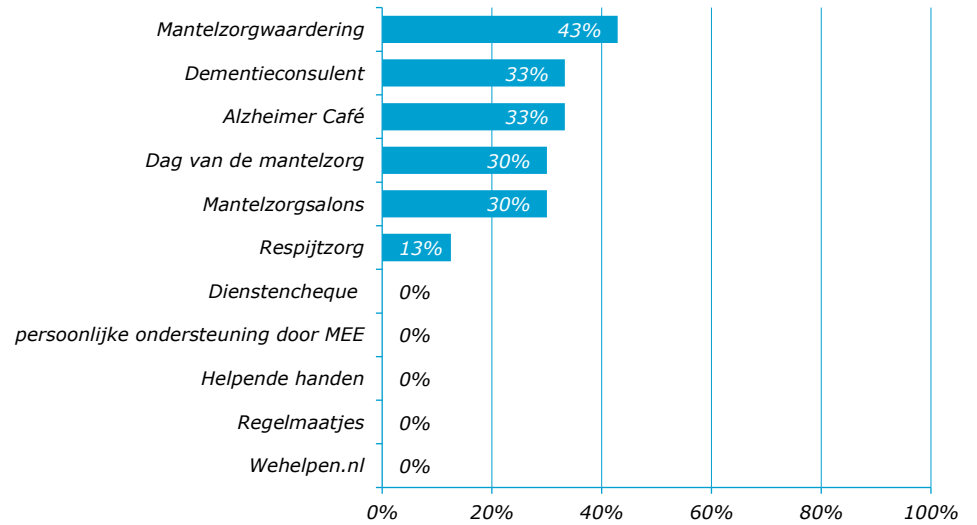
Toelichting: Significant meer 85 jarigen hebben moeite om mantelzorg te combineren met dagelijkse activiteiten. Meer ouderen in oost geven aan overbelast te raken.

Figuur 13a Mantelzorgvoorzieningen - bekendheid

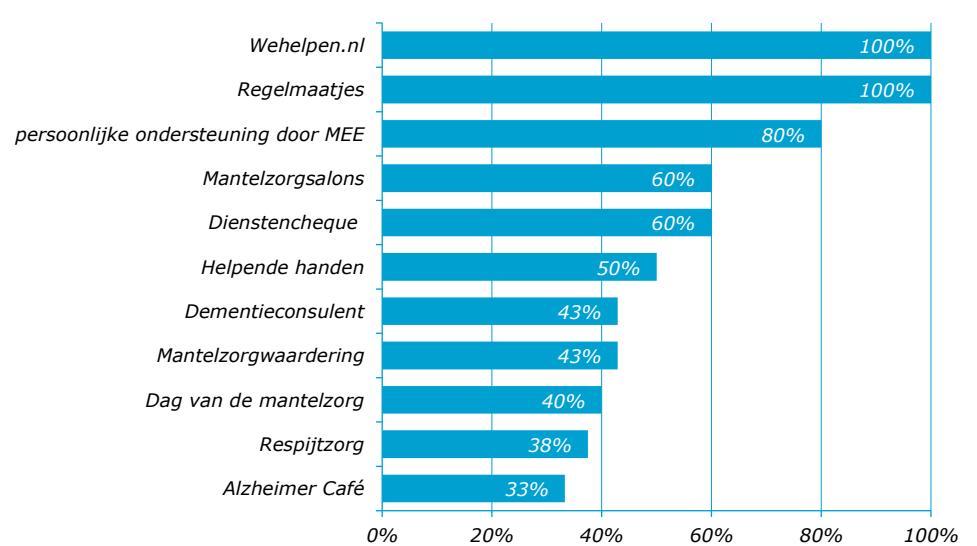
Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven.

Figuur 13b Mantelzorgvoorzieningen –maakt er gebruik van

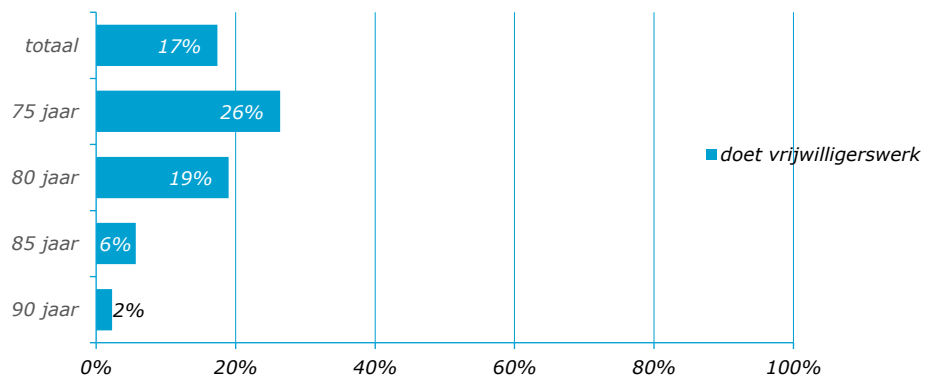
Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven.

Figuur 13c Mantelzorgvoorzieningen –informatie gegeven

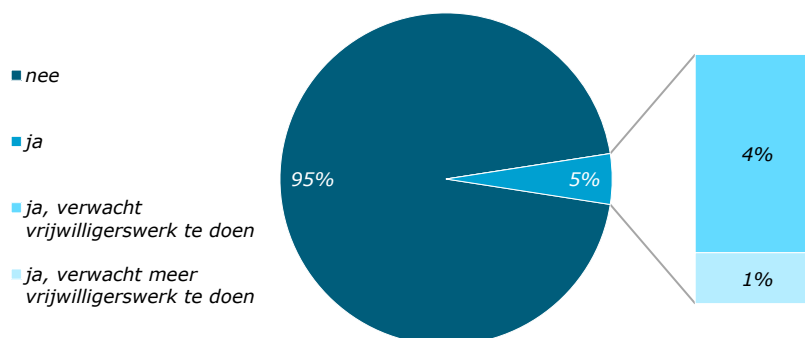
Toelichting: Percentage van diegenen die mantelzorg geven.

Figuur 14 Vrijwilligerswerk

Toelichting: 75 jarigen doen significant meer aan vrijwilligerswerk. 85 en 90 jarigen doen minder vaak aan vrijwilligerswerk.

Figuur 15 (Meer) vrijwilligerswerk gaan doen

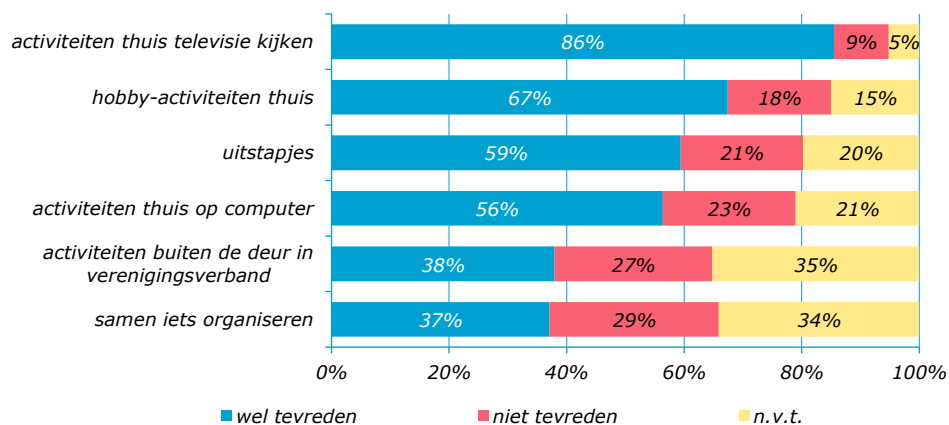

Over het algemeen is men zeer tevreden over de mate waarin men thuis activiteiten kan doen. Zeven op de tien van de ouderen kunnen (bijna) altijd een prettige invulling geven aan de tijd. Iedereen heeft aangegeven hoe ze de vrije tijd doorbrengen. Het gaat bijvoorbeeld om lezen, bewegen (fietsen, wandelen, gymnastiek), tv kijken, lezen, huishouden/boodschappen of de tuin doen.

Bijna iedereen is bekend met de bibliotheek/museum/schouwburg (95%). Ook de de beweeg- en sportmogelijkheden en de computercursus zijn bij negen op de tien senioren bekend. Het minst bekend is het wijkcentrum met 66%.

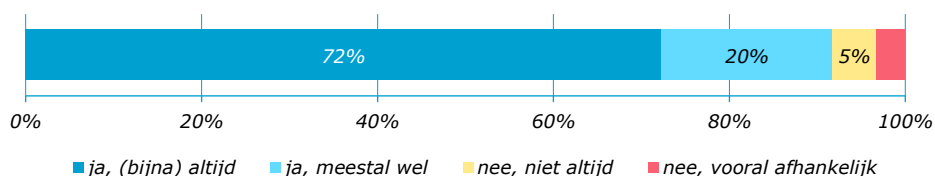
Vier op de tien ouderen maken gebruik van de sportmogelijkheden en de bibliotheek/museum/schouwburg. Aan drie van de tien ouderen is informatie gegeven over het wijkcentrum.

Figuur 16 Tevredenheid over de mate waarin men actief is

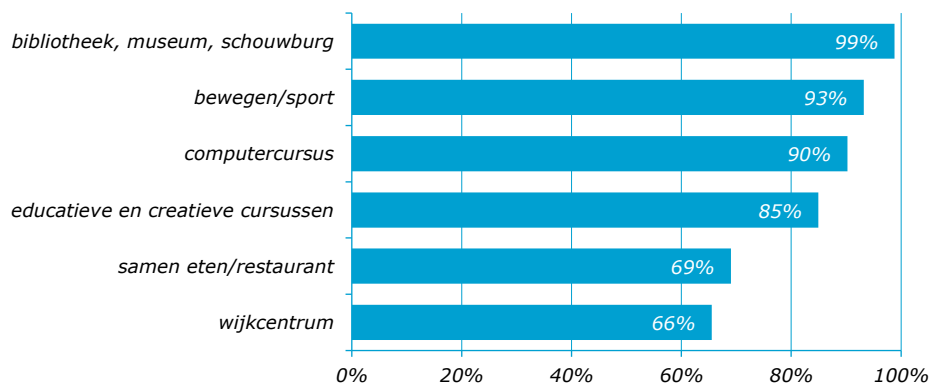

Toelichting: Significant meer 75 jarigen doen thuis activiteiten op de computer, 85 en 90 jarigen juist minder. Significant meer ouderen uit centrum zijn niet tevreden over het thuis televisie kijken en samen iets organiseren; meer senioren uit west zijn niet tevreden over de activiteiten buiten de deur in verenigingsverband.

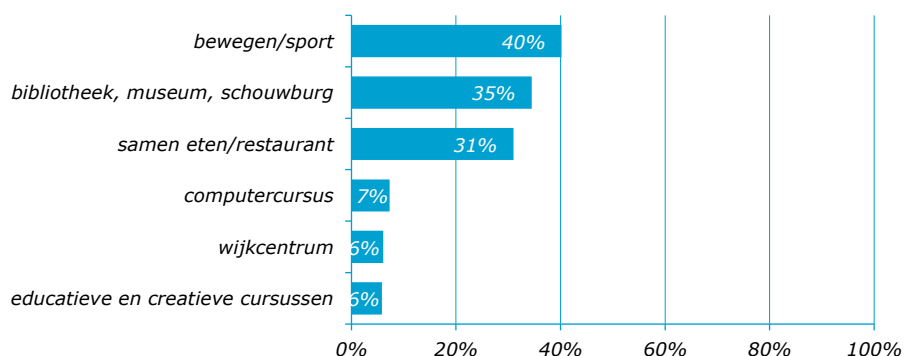
Figuur 17 Kan prettige invulling geven aan de tijd

Figuur 18a Voorzieningen - bekendheid

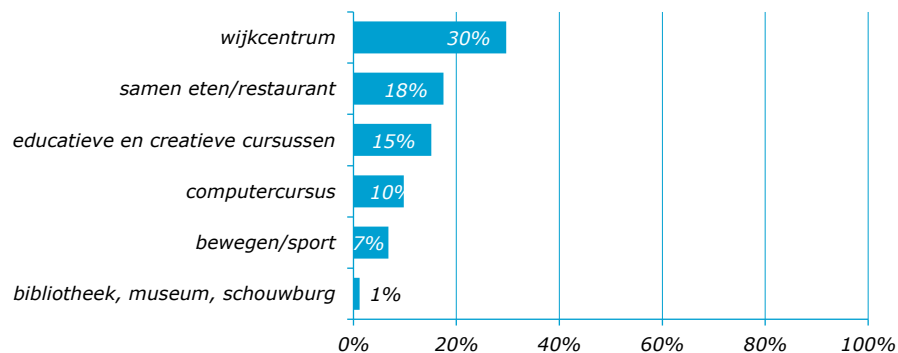

Figuur 18b Voorzieningen – maakt er gebruik van

Toelichting: Significant meer ouderen uit centrum maken gebruik van het wijkcentrum, de bibliotheek/museum/schouwburg en bewegen/sport. In west gebruiken senioren significant minder het wijkcentrum en de bibliotheek/museum/schouwburg..

Figuur 18c Voorzieningen - informatie gegeven

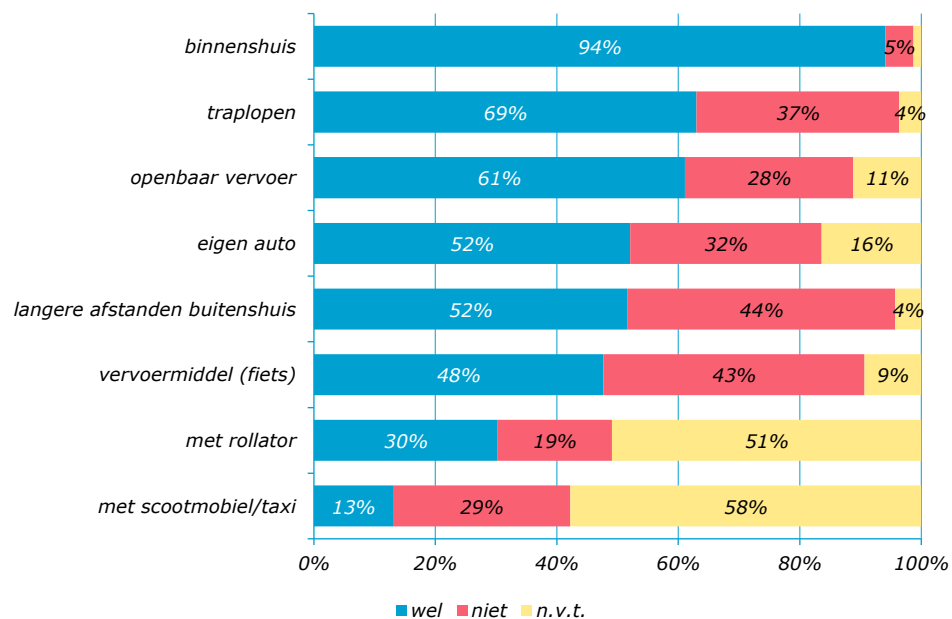
Toelichting: Significant meer ouderen uit west hebben informatie gekregen over het wijkcentrum, in oost significant minder. In centrum heeft men meer dan gemiddeld informatie gekregen over de computercursus.

6 Mobiliteit

De helft van de senioren beoordelen hun mobiliteit met goed/voldoende. Binnenshuis kunnen ouderen zich nog goed verplaatsen. Driekwart van de ouderen maakt gebruik van de eigen auto of het openbaar vervoer om boodschappen te doen en voor uitstapjes in de buurt.

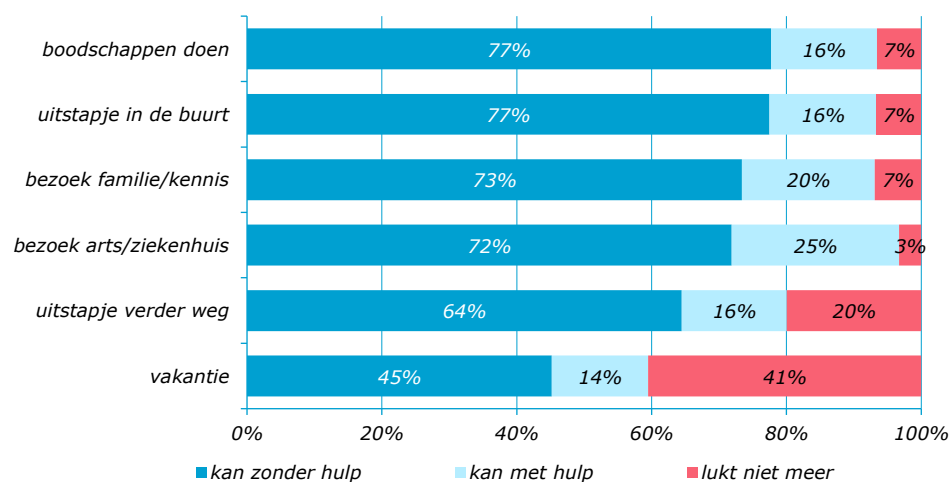
Ruim de helft maakt (bijna) nooit gebruik van het gratis openbaar vervoer. Een derde van de 75-80 en 85 jarigen maakt af en toe gebruik van gratis openbaar vervoer. Voor het gebruik van de Drechthopper zien we dat 85% van de 75 jarigen er geen gebruik van maken, van de 90 jarigen maakt 65% er geen gebruik van. Ouderen uit oost maken het vaakst gebruik van gratis openbaar vervoer; meer ouderen uit west maken vaak gebruik van de Drechthopper. Slechts een vijfde maakt af en toe gebruik van Valys (dat is vervoer buiten de regio voor reizigers met een mobiliteitsbeperking).

Figuur 19 In hoeverre kan men zichzelf verplaatsen...

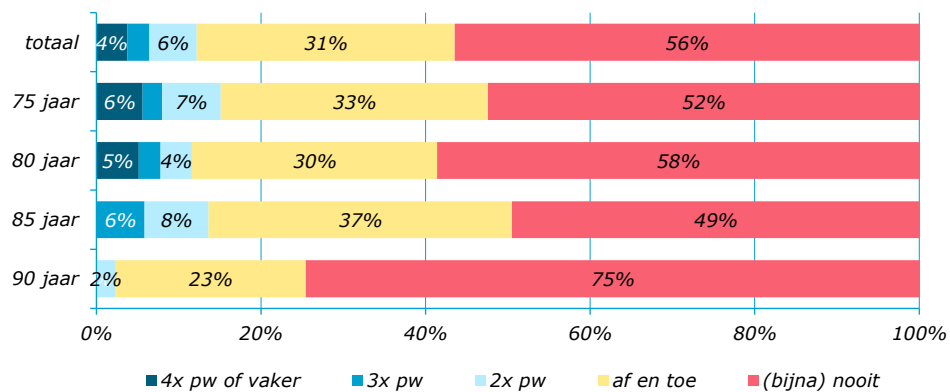
Significant meer 90 jarigen kunnen zich verplaatsen met een rollator en kunnen geen trap lopen. Significant minder 90 jarigen kunnen langere afstanden buitenshuis afleggen, reizen met het openbaar vervoer, fietsen en zich met de eigen auto verplaatsen. Meer ouderen uit west kunnen zich niet verplaatsen met een rollator, een scootmobiel/taxi en het openbaar vervoer.

Figuur 20 Kan zich zonder hulp verplaatsen voor:

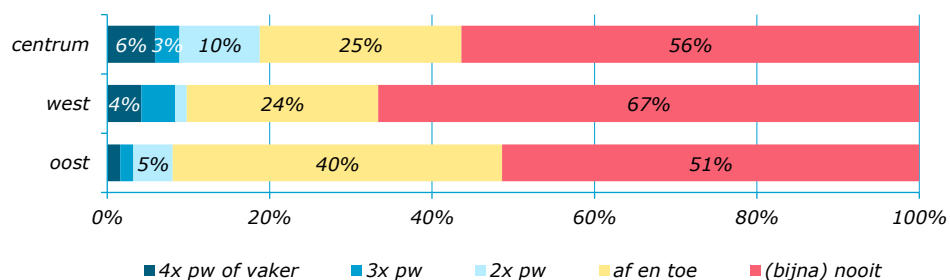

Toelichting: Significant meer 90 jarigen kunnen zelf geen boodschappen meer doen, maar met hulp kunnen zij zich bovengemiddeld wel redden, dit geldt ook voor een bezoekje aan familie of kennissen, een uitstapje in de buurt, een bezoek aan arts of ziekenhuis. Ook meer 85 jarigen kunnen met hulp wel boodschappen doen. Meer ouderen uit centrum kunnen nog zonder hulp op vakantie. In west is dat minder dan gemiddeld.

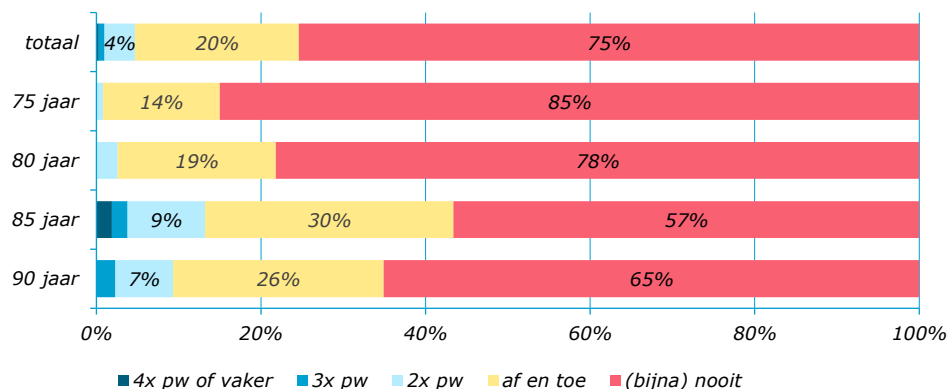
Figuur 21 Gebruik gratis openbaar vervoer naar leeftijd

Figuur 22 Gebruik gratis openbaar vervoer naar stadsdeel

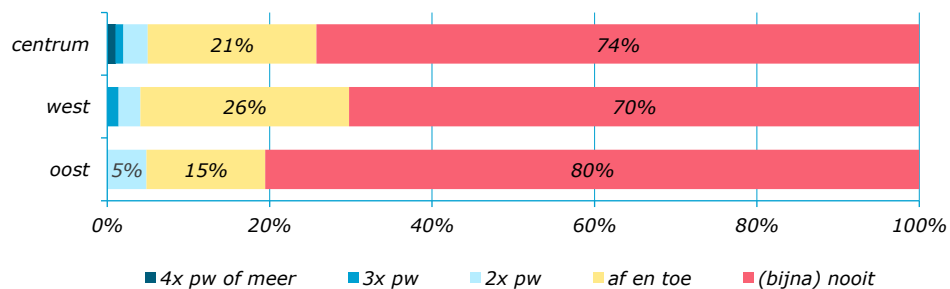

Figuur 23 Gebruik Drechthopper naar leeftijd

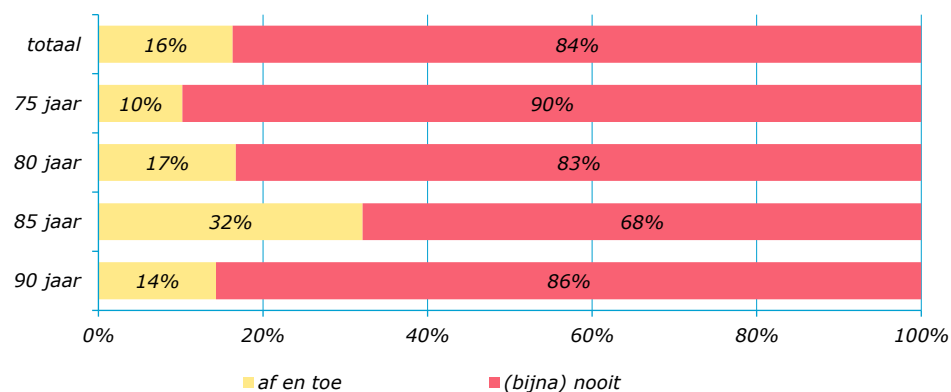

Toelichting: 85 jarigen gaan significant vaker 2x of 4x per week met de Drechthopper.

Figuur 24 Gebruik Drechthopper naar stadsdeel

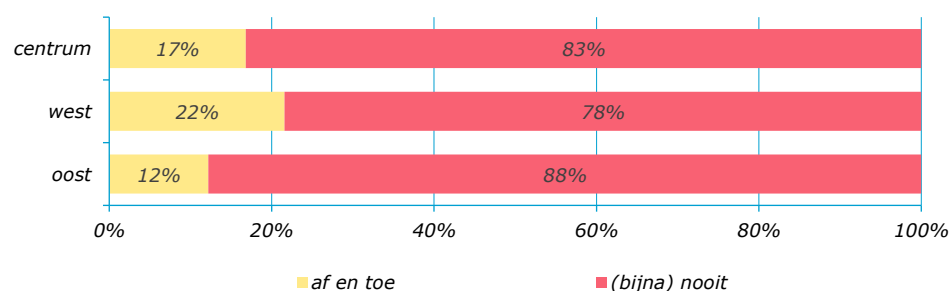

Figuur 25 Gebruik Valys naar leeftijd

Toelichting: Significant meer 85 jarigen maken af en toe gebruik van Valys.

Figuur 26 Gebruik Valys naar stadsdeel

In een open vraag over de behoefte aan informatie voor een goede mobiliteit geeft 91% aan dat er (nog) geen behoefte aan is. Een kwart heeft voor een goede mobiliteit nog wel wat informatie nodig:

- Informatie gegeven (21x genoemd);
- Valys (7x);
- Drechthopper (6x).

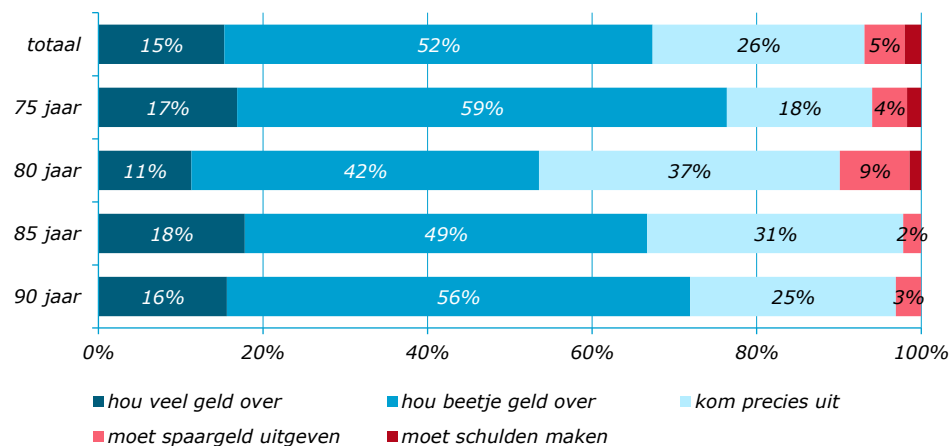
7 Levensonderhoud

Negen op de tien ouderen houden geld over of komen precies uit en een enkeling moet zijn spaargeld aanspreken om rond te komen. Van de 80 jarigen moet 9% het spaargeld uitgeven. In Dordrecht centrum en oost zijn ouderen het minst positief over de financiële situatie, 7-9% moet spaargeld uitgeven en schulden maken. Ruim de helft doet de eigen administratie, slechts 2% heeft geen zicht op de eigen administratie en de financiën.

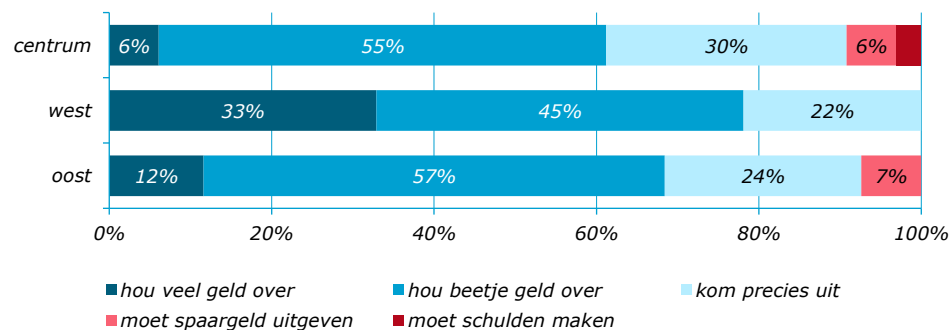
Bijna iedereen is bekend met de zorgtoeslag en negen op de tien ook met de huurtoeslag en de kwijtscheldingen voor gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. Het Financieel Hulphuis is met 40% het minst bekend. Daarom is ook aan 55% informatie over het Financieel Hulphuis meegegeven.

Voor de helft van de ouderen is lastenverlaging niet van toepassing, 15% ziet geen mogelijkheden om de lasten te verlagen en slechts 4% zou niet weten wat te doen. Als mogelijkheden om lasten te verlichten worden alleen enkele genoemd: boodschappen vergelijken, nergens lid van worden, 2^e hands kleding, thermostaat lager zetten en dubbel glas aanbrengen.

Figuur 27 Financiële situatie naar leeftijd

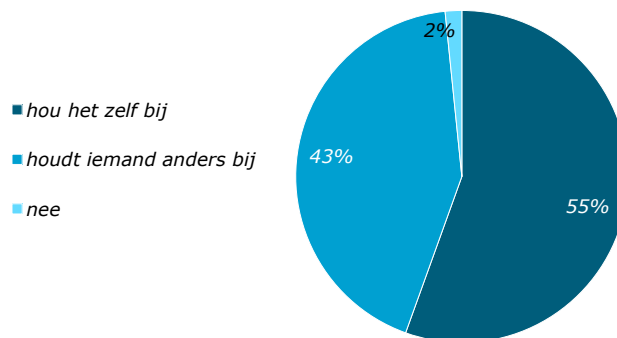

Figuur 28 Financiële situatie naar stadsdeel

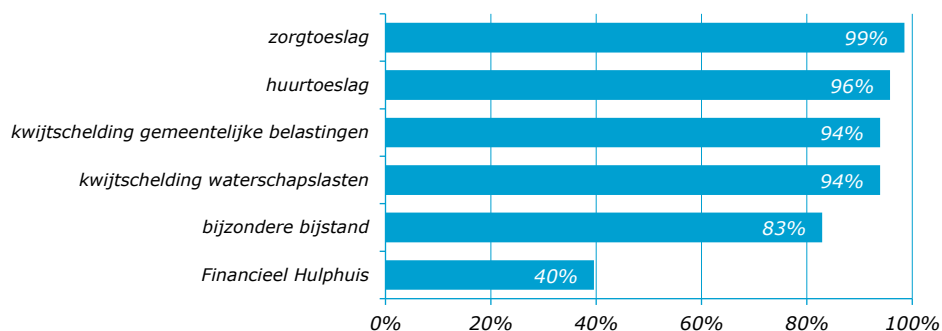
Toelichting: Minder ouderen uit centrum houden veel geld over, meer senioren uit west houden veel geld over.

Figuur 29 Zicht op eigen administratie en financiën

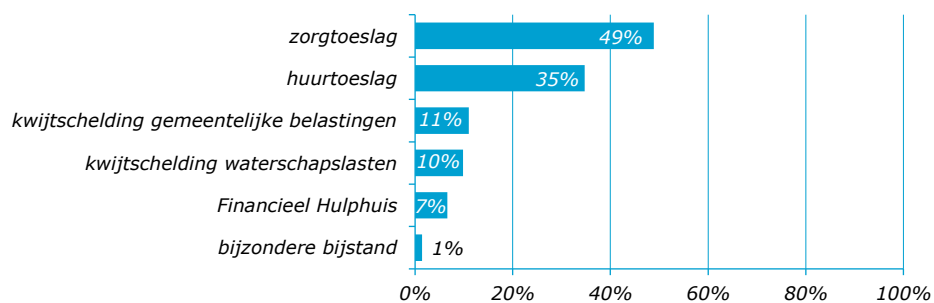
Toelichting: Meer 75 jarigen uit centrum houden zelf hun administratie en financiën bij. Significant meer 85 en 90 jarigen hebben iemand die de administratie en financiën bijhoudt.

Figuur 30a Voorzieningen - bekendheid

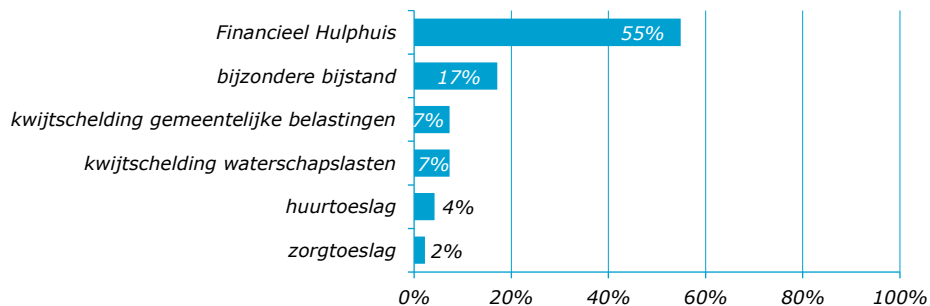
Toelichting: meer 90 jarigen kennen het Financieel Hulphuis. In oost is men significant beter bekend met het Financieel Hulphuis.

Figuur 30b Voorzieningen – maakt er gebruik van

Toelichting: meer 90 jarigen maken gebruik van het Financieel Hulphuis. In oost maakt men significant meer gebruik van het Financieel Hulphuis. In centrum maakt men meer gebruik van alle voorzieningen behalve het Financieel Hulphuis.

Figuur 30c Voorzieningen – informatie gegeven

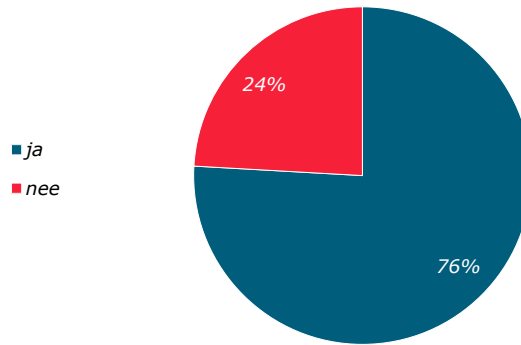

8 Leefstijl

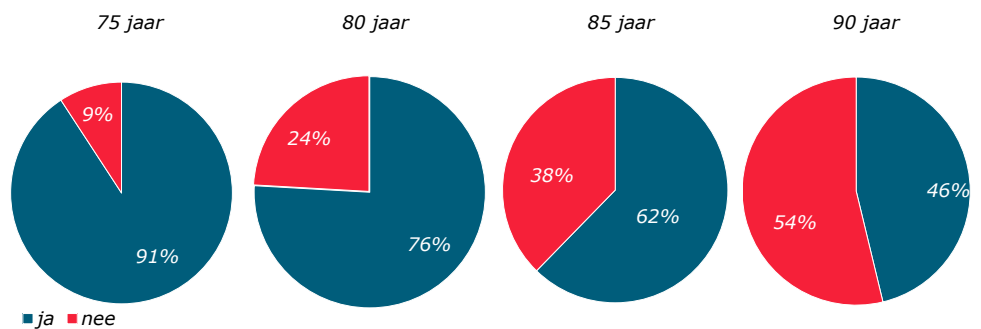
Drie kwart van de ouderen hebben thuis toegang tot internet. Het omslagpunt ligt tussen 85 en 90 jaar: bijna de helft van de 90 jarigen (46%) hebben toegang tot internet tegenover 62% van de 85 jarigen.

De computer wordt door zes de tien senioren gebruikt om e-mails te versturen of praktische zaken op te zoeken. Van de ouderen is 44% in staat om tekst te verwerken of iets te regelen op de computer (43%).

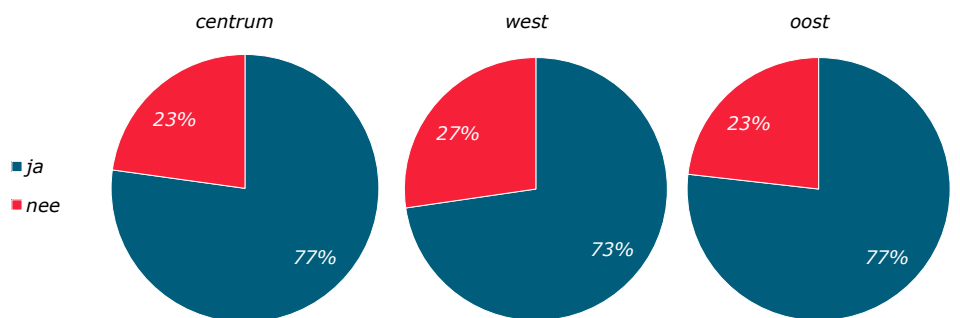
Figuur 31a Thuis toegang tot internet

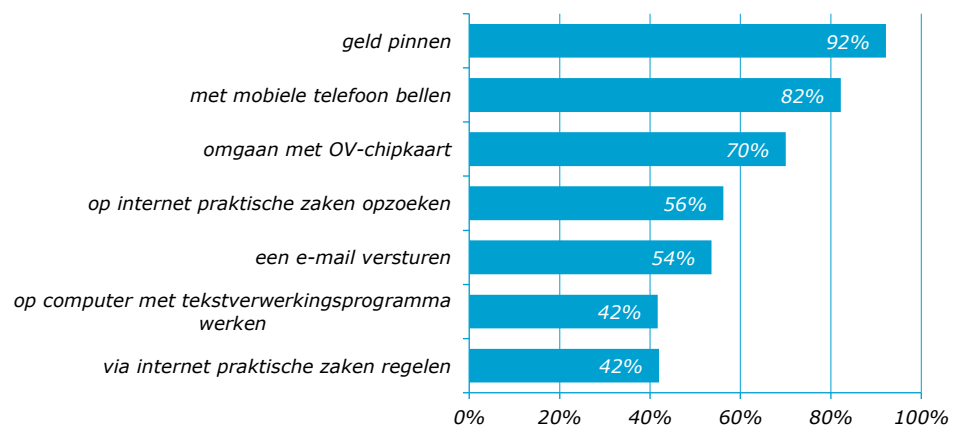
Figuur 31b Thuis toegang tot internet naar leeftijd

Figuur 31c Thuis toegang tot internet naar stadsdeel

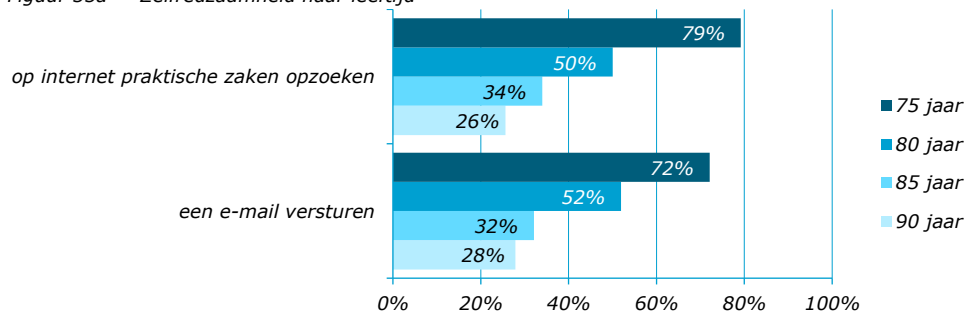

Figuur 32 Is in staat om:

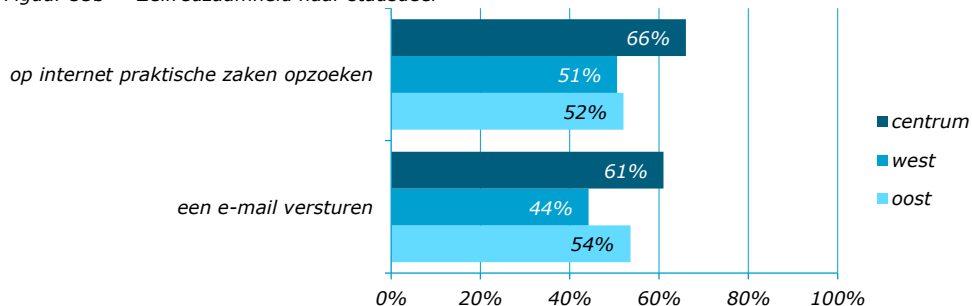
Toelichting: Significant meer 90 jarigen zijn niet in staat enig van deze handelingen te verrichten.

Figuur 33a Zelfredzaamheid naar leeftijd

Toelichting: Significant meer 75 jarigen kunnen een e-mail versturen en praktische zaken op internet opzoeken, daarentegen kunnen minder 85 en 90 jarigen dat niet.

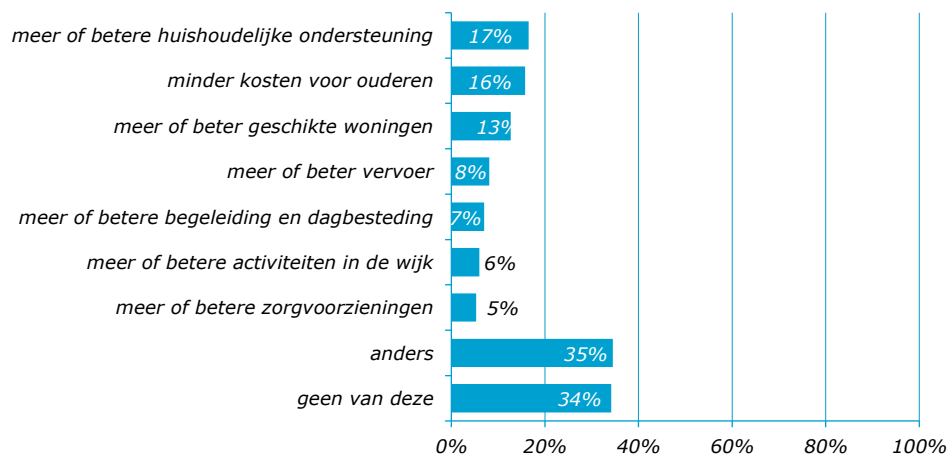
Figuur 33b Zelfredzaamheid naar stadsdeel

9 Verwachte veranderingen

Volgens de senioren zou de gemeente meer aandacht moeten hebben voor meer en betere huishoudelijke ondersteuning (17%) en de kosten van ouderen (16%). Een derde van de ouderen vindt dat de gemeente aan geen van deze onderwerpen meer aandacht hoeft te besteden in de komende tijd. Verder worden in de open vraag zaken genoemd als parkeren, onderhoud (straat, groen) (beide 6x genoemd), bus (routes, hokjes, geen bus), veiligheid (beide 5x).

Figuur 34 Meer aandacht door gemeente voor:

Toelichting: minder 85 jarigen vinden dat de kosten voor ouderen beperkt moeten worden. Voor meer 90 jarigen hoeft de gemeente geen aandacht te besteden aan deze onderwerpen.

Significant meer ouderen uit west vinden dat de gemeente meer aandacht moet besteden aan meer of betere huishoudelijke ondersteuning. Meer senioren uit centrum willen dat de gemeente meer aandacht besteedt aan meer of betere begeleiding en dagbesteding voor mensen die het nodig hebben, meer of betere activiteiten in de wijk en vervoer.

Zes van de 10 bezochte ouderen wil ook in 2020 weer een bezoek of telefonisch contact.

10 Terugblik op de Welzijnsbezoeken

In 2019 zijn 1252 adressen benaderd. Evenals als in 2018 blijkt het steeds moeilijker te worden om hierbij (vaste) telefoonnummers te vinden. Daardoor moeten er meer brieven worden verstuurd.

In 2019 had MEE Drechtsteden met het Welzijnsbezoek vier belangrijke focus punten:

1. De gevraagde aantallen halen; d.w.z. 300 huisbezoeken afleggen.
In totaal zijn 310 huisbezoeken afgelegd (waarvan er 307 gerapporteerd zijn). Het was niet mogelijk om in elke wijk minstens 30 huisbezoeken te doen maar minder dan 28 is het ook niet geworden.
2. Herkennen van belangrijke signalen tijdens het huisbezoek.
Vrijwilligers hebben twee ochtenden een training gehad over het herkennen van signalen van dementie, rechten, plichten en middelen voor de 65+.

Door de alertheid van de vrijwilligers hebben de vrijwilligers van MEE Drechtsteden de volgende verwijzingen en acties uitgevoerd:

- 3 aanmeldingen bij Wij Crabbefhof,
- 7 doorverwijzingen naar de buurtwerker/buurtondersteuner,
- 6 adviezen voor de Wereldkeuken (twee hiervan nemen elke dinsdag deel aan het project de Wereldkeuken),
- 7 doorverwijzingen naar het SWT,
- 2 aanmeldingen voor de dementieconsulent,
- 2 klachten naar de woningbouwvereniging,
- 2 bewoners geholpen bij melden van de klacht bij de jongerenwerker,
- 1 klacht bij de wijkagent.

Daarnaast is de sociale kaart aangepast en bij iedere deelnemer achtergelaten en is informatie van de wijkcentra daar aan toegevoegd voor activiteiten en ook als mensen vrijwilligers willen worden. Zij kunnen dan dicht bij huis informatie vragen.

3. Een plezierig en laagdrempelig gesprek met de bewoners.
De vrijwilligers en ouderen zelf vinden het vooral belangrijk dat er een laagdrempelig en plezierig gesprek is. Het invullen van de enquête en de aandacht hier op houden komt op de tweede plaats. De aandacht gaat uit naar een open en prettig gesprek. 75+'ers hebben aangegeven dit fijn te vinden en hebben ook complimenten gegeven. Zo heeft een echtpaar aangegeven spijt te hebben van het niet omhelzen van een vrijwilliger, een vrouw tegen haar man gezegd dat ze toch weer even hebben gelachen en de vrijwilligers altijd welkom zijn voor een volgend bezoek.
4. Contact opnemen met de bewoners van de lijst van 2018.
Afgelopen jaar hebben 108 van de bezochte 75+'ers van 2018 aangegeven vervolcontact te willen hebben. Wij hebben 27 bewoners van de 108 bewoners niet kunnen bereiken. We hebben naar drie bewoners opnieuw de sociale kaart gestuurd. Aan twee bewoners is informatie over de activiteiten in hun buurt en gegevens van de accommodaties doorgegeven.

Definitie van begrippen

Eigen kracht

De mate waarin iemand over middelen en capaciteiten (draagkracht) beschikt om zich te redden in de samenleving. Kortom, is iemand in staat om zelfstandig zijn of haar leven te leiden en om problemen op te lossen?

Onderwerpen van Eigen kracht (OCD, Monitor Sociaal, 2013):

- weinig belemmering door beperking/ziekte;
- begrijpen van brieven en invullen van formulieren;
- omgaan met onverwachte problemen;
- financiële zelfredzaamheid;
- de weg weten te vinden naar instanties (indien nodig).

Kwetsbaarheid

De draaglast, oftewel de mate waarin iemand kwetsbaar is in het psychisch domein, het lichamelijke domein en/of het sociaal domein. Voldoende zorg- en ondersteuningsvoorzieningen kunnen deze kwetsbaarheid compenseren.

Onderwerpen van Kwetsbaarheid (SCP, Kwetsbare ouderen, 2011, bijlage wetenschappelijke definities en metingen van kwetsbaarheid, p 47), zijn:

- woonsituatie (alleen) of weinig steun;
- belemmeringen door beperking/ziekte;
- beperking in mobiliteit;
- weinig sociale steun;
- financiën onder druk.

Definitie van kwetsbaarheid gebruikt in het onderzoek (één of meer van de aspecten):

- woon alleen, heb weinig steun;
- kan niet zonder hulp/meer hulp nodig;
- onvoldoende contact;
- voelt zich afhankelijk;
- niet mogelijk om buitenshuis te verplaatsen;
- moet spaargeld uitgeven.

Verantwoording Welzijnsbezoek en verslag

In 2019 heeft MEE Drechtsteden met 307 ouderen gesprekken gevoerd via een "Welijnsbezoek". Het aantal deelnemers is ongeveer gelijk gespreid over de drie leeftijdsgroepen, indien het aantal 85- en 90-jarigen samengenomen worden. Vrijwilligers of stagiairs voeren een gesprek over het wonen, gezondheid en zorg, sociale contacten en netwerk, actief zijn, mobiliteit en levensonderhoud. Indien gewenst wordt direct aan de oudere informatie gegeven of wordt verwezen naar andere organisaties. Tijdens het gesprek worden anoniem antwoorden op vragen genoteerd die voor dit verslag zijn gebruikt.

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden beschrijft de leefsituatie van ouderen, de verschillen tussen de leeftijdsgroepen en gebieden en conclusies.

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

drs. J.M.A. Schalk
W. van den Boogaard
februari 2020

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl